

Det finns mängder med planer för platån som kommer att bildas uppe på "det gröna skeppet" som byggs i Amsterdam. Vallen i hamnen byggs med hjälp av slaggrus. Här ska finnas restauranger, kanske en pool, en arena och en plattform för drakflygning.

Holländare bygger grön vall av aska

I Nederländerna ingår energiaska som en väsentlig del i ett stort projekt i närheten av den västra hamnen i Amsterdam. Här byggs sedan 2011 en enorm vall som kallas "det gröna skeppet". Jack Ninaber på företaget Afvalzorg är projektansvarig:

– Det gröna skeppet är ett bra exempel på att samverka på alla nivåer kan leda till största möjliga nytta av en resurs som slaggrus, säger han.

Det gröna skeppet ingår i en stor satsning för området Spaarnwoude, Houtrakpolder i närheten av Amsterdam. Här finns sedan länge ett rekreationsområde med bland annat vandringsleder, hundkapplöpningsbana och golfbana. Allt omgivet av skog och jordbruksmark. Här ligger också Amsterdams västra hamn. Hamnområdet har expanderat allt mer under de senaste åren. Det har fört med sig ökade problem med stö-

Jack Ninaber

rande ljud, damm och lukt. Beslutet att bygga en vall och också restaurera rekreationsområdet togs fram gemensamt på regeringsnivå samt i det lokala styret.

Fem ton slaggrus används

Sammanslutningar för bönder och skogsägare i området samt idrottsföreningar med flera har fått medverka i områdets utformning. Hela området omfattar 224 hektar, en del av området kommer nu att omvandlas till naturskyddsområde. Det gröna skeppet ska uppta sex hektar. Vallen kommer att bestå av två delar och bli totalt en kilometer lång och 30 meter hög. För att bygga vallen används fem miljoner ton bottenaska från avfallsförbränning, så kallat slaggrus.

Projektet har både statliga och privata finansierare. Den största privata finansieraren är företaget Afvalzorg, som är en stor aktör inom avfallssektorn i Nederländerna.

Afvalzorg fick också uppdraget att bygga det

VD HAR ORDET

Dags för ny syn på deponering

Äntligen verkar det som att ett nytt Askprogram ska komma i gång. Forskningen kring askor har snart tappat två år, men troligen kommer Askprogrammet igång under hösten i en något annorlunda skepnad än tidigare.

Återföring av askor till skogen är en prioriterad fråga för Energimyndigheten. För övriga askor tycks myndigheten vilja fokusera på de miljömässiga och kemiska egenskaperna. Det är en god början. Det behövs bättre kunskap och verktyg för att beskriva de långsiktiga egenskaperna och askornas påverkan på miljön. Dessutom bör utvinning av metaller och näringsämnen som fosfor rymmas inom programmet.

Mer oroande är att Naturvårdsverket väntas lägga ett förslag där de tar bort de flesta undantagen för industrins restprodukter. Allt från pappersmassaindustrins grönlutslam till gruvindustrins och metallindustrins restprodukter ska beskattas när de deponeras. Vilken miljönytta som förslaget innebär kan Naturvårdsverket inte redogöra för. Allt bygger på att deponering i sig inte är bra och ska undvikas. Men skatten blir bara verkningsfull i de fall den styr ett avfall högre upp i avfallshierarkin. I det här fallet blir skatten en ren pålaga för industrin.

Jag menar att det är dags för en ny syn på deponering. De miljöskadliga restavfall som inte ska recirkuleras i samhället ska tas omhand på ett säkert sätt på en deponi. Det är dags att ta nästa steg i kretsloppssamhället och samtidigt erkänna att vissa restavfall bör förvaras säkert.

Monica Löfström

VD Svenska EnergiAskor AB
monica.lofstrom@energiaskor.se

Fortsättning på nästa sida ➡

Svenska EnergiAskor

Svenska EnergiAskor är ett branschorgan som arbetar för en miljöriktig hantering av askor från energiproduktion. Målet är ett hållbart energisystem där askorna i så stor utsträckning som möjligt återanvänds och ingår i kretsloppet.

Vår utmaning

I Sverige alstras årligen 1,5 miljoner ton askor varav drygt 1 miljon ton återanvänds, merparten för att täcka gamla hushållsdeponier. Sluttäckningen kommer dock att minska betydligt inom cirka 10 år. Därför krävs nya användningsområden.

Vallen, det gröna skeppet, kommer att bestå av två delar och bli totalt en km lång och 30 meter hög. Vallen (den klargröna ytan på bilden) har byggts för att fungera som en barriär mellan Amsterdams västra hamn på ena sidan och rekreationsområde samt skogsområden och jordbruk på andra sidan. Hamnen har expanderat alltmer under de senaste åren och har fört med sig höjda bullernivåer samt problem med damm och dålig lukt.

Det gröna skeppet i Amsterdam byggs med cirka 6 000 till 7 000 ton aska dagligen, i huvudsak slaggrus. Arbetet pågår under veckans alla dagar.

❖ gröna skeppet. Jack Ninaber på Afvalssorg är projektansvarig:

–Det här projektet är viktigt för lokalbefolkningen här. Med hjälp av vallen kan vi minska störningarna från hamnen. Samtidigt restaureras rekreationsområdet och det finns mängder med planer för platån uppe på det gröna skeppet. Här

ska finnas restauranger, kanske en pool, en arena och en plattform för drakflygning.

Fungerande material

I Nederländerna ligger fokus på slaggrusets lakningsegenskaper. Det gör troligtvis att användningen inom storskaliga byggprojekt är betydligt större i Nederländerna än i Sverige.

–Det finns en stor kunskap kring användning av slaggrus här. Redan när vi diskuterade en vall, låg förslaget att den skulle byggas av slaggrus, säger Jack Ninaber och fortsätter:

–Vi har hårda regler för hur askan ska isoleras för att förhindra lakning. Övervakning och kontroller måste utföras under hela skeppets livslängd. Vallen byggs med cirka 6 000 till 7 000 ton aska dagligen, i huvudsak slaggrus. Askan kommer från Nederländerna, Tyskland och Danmark. Vi är nöjda med konstruktionen och ser slaggrus som ett väl fungerande material, berättar Jack Ninaber.

Grön överenskommelse

Den nederländska regeringen och avfallssektorn har knutit en grön överenskommelse för att mer aska ska kunna återanvändas och med mindre miljöpåverkan. Jack Ninaber tror dock att det kan bli svårare att använda askor i Nederländerna i framtiden på grund av högre krav. Ett exempel är kravet på tvättning av alla askor för att reducera utlakningen av salter.

–Det kommer att avsevärt höja priset och kanske leda till att man väljer att använda andra material i stället. Det är synd för vi har bra erfarenheter av att använda energiaskor, säger han.

Dyrt återföra aska till skog

■ Skogsstyrelsens aktörsråd för återföring av aska har nu sammanträtt vid tre tillfällen under ett års tid. Målet är att öka återföringen av bioaska till skogen för att minska försurningen. I rådet ingår energibolag, skogsbolag, berörda myndigheter, Svensk fjärrvärme och Svenska energiaskor.

En problemanalys har diskuterats i rådet och det vetenskapliga läget vad gäller nyttan av att återföra aska till skogen har presenterats.

Vid det senaste mötet, i början av september, presenterades statistik och de ekonomiska förutsättningarna kring askåterföring i olika delar av landet. Det står nu klart för alla parter att återföring av aska i skog är kostsamt, och att effektivare metoder behöver utvecklas för att återföringen ska kunna öka.

Under hösten ska aktörsrådet ta fram ett gemensamt dokument med problemanalys och förslag till åtgärder för att öka återföringen.

Aktuellt!

Seminarium om askforskning

Onsdag 9 oktober arrangerar Svenska EnergiAskor ett forskningsseminarium för att scanna av den forskning som pågår inom askområdet, utbyta erfarenheter och se de framtida forskningsbehoven.

Information från mötet kommer att finnas på: www.energiaskor.se